

Na osnovu člana 8. stav 2, člana 9. stav 3. i člana 13. stav 1. Zakona o spomen-obilježjima („Sl. list CG“, br. 40/08 i 40/11), i člana 34. stav 1. tačke 2. i 35. Statuta Opštine Bijelo Polje („Sl. list Crne Gore – Opštinski propisi“, broj 21/10), a na osnovu prethodno dobijene saglasnosti Ministarstva kulture Crne Gore, Skupština opštine Bijelo Polje, na sjednici održanoj 08.09 i 24.10.2013. godine, donijela je:

PROGRAM

podizanja spomen-obilježja na teritoriji Opštine Bijelo Polje

Uvod

Ovim Programom u skladu sa Zakonom utvrđuju se vrste i način podizanja spomen - obilježja na teritoriji Opštine Bijelo Polje, opis njihovog simboličkog značenja, razlozi i drugi elementi neophodni za sprovođenje Programa.

Spomen-obilježjima se trajno obilježavaju značajni događaji, čuvaju uspomene na istaknutu ličnost, njeguju ljudski ideali i kulturno-istorijske tradicije i odaje počast borcima za slobodu, civilnim žrtvama rata i masovnim stradanjima ljudi.

Spomen-obilježje je spomen-objekat koji izgledom, sadržajem, oznakama ili natpisom doprinosi trajnom očuvanju vrijednosti iz stava 2. ovog Programa.

I

Podizanje spomen-obilježja davanjem naziva javnom objektu

1. Davanje naziva ulica u Opštini Bijelo Polje

1.1. Ulica Rista Ratkovića

Risto Ratković (1903-1954), crnogorski književnik. Pisao je pjesme, pripovijetke, romane, drame, eseje, članke, prikaze, putopisnu i memoarsko-refleksnu prozu. Zastupljen je u antologijama poezije i proze. Osnovnu školu je završio u Bijelom Polju, gimnaziju u Novom Pazaru. Studije Filozofskog fakulteta u Beogradu završava 1936. godine. Prvu pjesničku zbirku objavljuje 1927. godine „*Mrtve rukavice*“, iste godine i poemu „*Levitian*“, tragediju „*Zoraj*“ objavljuje 1929. godine. Nagradu Srpskog književnog glasnika za najbolju pripovijetku „*Zlatan osmjeh nad Sandžakom*“ dobija 1932. godine i objavljuje roman „*Nevidbog*“, koji se smatra prvim modernim romanom u Crnoj Gori. Zbirku „*Dodiri*“ objavio je 1952. godine. Poslije njegove smrti objavljena je zbirka „*Sa Orijenta*“, kao i izbor iz njegove poezije, proze i kritike pod naslovom „*Ponoć mene*“. Od 1971. godine, u Bijelom Polju, u znak sjećanja, održava se književna manifestacija „Ratkovićeve večeri poezije“.

Za naziv ulice predlaže se ime Rista Ratkovića, čija biografija ukazuje na to da se radi o ličnosti od izuzetnog društvenog i kulturnog značaja za Crnu Goru, a sve u skladu sa članom 5 Zakona o spomen-obilježjima. Davanjem naziva ulici po ovoj ličnosti simbolično i trajno se čuvaju uspomene i odaje počast istaknutom društvenom i kulturnom stvaraocu Crne Gore.

- **Ulica Rista Ratkovića**, za ulicu koja se prostire od raskrsnice sa ulicom Rifata Burdžovića Trša, do raskrsnice sa ulicom Muha Dizdarevića, sa krakom do zgrade „Obala”, asfaltirana je ali bez prateće infrastrukture.

1.2. Ulica Petra II Petrovića Njegoša

Petar II Petrović Njegoš (1813-1851), pjesnik, vladar Crne Gore i vladika. Autor je „*Gorskog vijenca*“ koji je u Beču ocijenjen kao „Manuskript genijalnog tvorca“. Napisao je i druga djela od kojih su najpoznatija: „*Luča mikrokozma*“, „*Ogledalo srpsko*“ i „*Lažni car Šćepan Mali*“.

Za naziv ulice predlaže se ime Petra II Petrovića Njegoša, čija biografija ukazuje na to da se radi o ličnosti od izuzetnog državnog, istorijskog i kulturnog značaja za Crnu Goru, a sve u skladu sa članom 5 Zakona o spomen-obilježjima. Davanjem naziva ulici po ovoj ličnosti simbolično i trajno se čuvaju uspomene i odaje počast istaknutom državnom, istorijskom i kulturnom stvaraocu Crne Gore.

- **Ulica Petra II Petrovića Njegoša**, za ulicu koja se prostire od benzinske pumpe u centru grada, dio Jadranske magistrale, do raskrsnice ulica Svetog Petra Cetinjskog i Voja Lješnjaka, i zgrade JKP „Lim“ (bivši „Transservis“), asfaltirana je i sa urađenom pratećom infrastrukturom.

1.3. Ulica Slikara Lazovića

Znamenita i poznata sveštениčka i ikonopisačka kuća Lazovića, *Simeona Lazovića* (1737-1817) i njegovog sina *Aleksija* (1774-1837), ostavila je neizbrisiv trag u kulturnoj tradiciji Crne Gore u XVIII i XIX vijeku. Slikali su ikone na iskustvima postvizantijskog ikonopisa, rukovodeći se uglavnom zahtjevima crkvenih krugova, kao jedinih, autentičnih branioca stare duhovnosti. Zaostavština slikarske porodice Lazovića dio je bogate i rijetke biblioteke iz crkve sv. Nikole u Nikoljcu-Bijelo Polje, a znatan broj kopija njihovih slika čini stalnu postavku u bjelopoljskom Muzeju.

Za naziv ulice predlaže se ime slikara Lazovića, jer se radi o ličnostima od izuzetnog kulturnog značaja za Crnu Goru, a sve u skladu sa članom 5 Zakona o spomen-obilježjima. Davanjem naziva ulici po ovim ličnostima simbolično i trajno se čuvaju uspomene i odaje počast istaknutim kulturnim stvaraocima Crne Gore.

- **Ulica Slikara Lazovića**, za ulicu koja se prostire od mosta kod Auto moto društva (nastavak ulice III Sandžačke brigade) do raskrsnice ulica kralja Nikole i Jadranske (obilaznica), asfaltirana je i sa pratećom infrastrukturom.

1.4. Ulica Rasima Hadrovića Polimskog

Rasim Hadrović Polimski (1936-1996), slikar neponovljivog crtačkog umijeća. Izvorni umjetnik svog kraja, njegovih ljudi i zavičajne arhitekture. Motivi starog Bijelog Polja, mahala i sokaka, hanova, kula, mostova, vodenica, dućana, avlija, našli su u njemu odanog i velikog poklonika, umjetničkog interpretatora i likovnog kritičara. Samostalno izlagao u Bonu, Kelnu, Beogradu, Podgorici, Budvi, Sarajevu, Zlatiboru, Stokholmu, Geteborgu... Dobitnik najvećeg opštinskog priznanja - Nagrade „3. Januar“.

Za naziv ulice predlaže se ime Rasima Hadrovića Polimskog, čija biografija ukazuje na to da se radi o ličnosti od izuzetnog društvenog i kulturnog značaja za Bijelo Polje i Crnu Goru, a sve u skladu sa članom 5 Zakona o spomen-obilježjima. Davanjem naziva ulici po ovoj ličnosti

simbolično i trajno se čuvaju uspomene i odaje počast istaknutom društvenom i kulturnom stvaraocu Crne Gore.

- ***Ulica Rasima Hadrovića Polimskog***, za ulicu koja se prostire od raskrsnice sa ulicom Voja Lješnjaka (pored kuće Karličića), do raskrsnice sa ulicom 13. jula, sa desnim krakom pored kuća Hadrovića, asfaltirana je ali bez prateće infrastrukture.

1.5. Ulica Ljubomira Cvijetića

Ljubomir Cvijetić (1936-1983), književnik. Rođen u Bijelom Polju, gdje je i maturirao 1956. godine, studije jugoslovenske književnosti i srpsko-hrvatskog jezika završio u Sarajevu. Bio je glavni urednik „Veselina Masleše“ i profesor Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Sarajevu, na Odsjeku za žurnalistiku. Objavio je knjige poezije: „*Gatke*“ (1961), „*Korali za Fedru*“ (1968), „*Oдох na more*“ (1973), „*Izabrane pjesme*“ (posthumno, 1985), kao i rasprave i kritike: „*Prevarene riječi*“ (1973), „*Portreti knjiga*“ (1975), „*Ka jezgru*“ (1977), „*Književno djelo Ranka Marinkovića*“ (1980). Bio je vezan za rodni kraj, što se vidi i u njegovoj lirici.

Za naziv ulice predlaže se ime Ljubomira Cvijetića čija biografija ukazuje na to da se radi o ličnosti od izuzetnog društvenog i kulturnog značaja za Bijelo Polje i okruženje, a sve u skladu sa članom 5 Zakona o spomen-obilježjima. Davanjem naziva ulici po ovoj ličnosti simbolično i trajno se čuvaju uspomene i odaje počast istaknutom društvenom i kulturnom stvaraocu Bijelog Polja.

- ***Ulica Ljubomira Cvijetića***, za ulicu koja se prostire iza zgrade „Solidarnosti“, asfaltirana je ali bez prateće infrastrukture.

1.6. Ulica Ilijasa Dobardžića

Ilijas Dobardžić (1905-1945), lirik, pripovijedač, autor prve zbirke pjesama objavljene u Bijelom Polju. Za svojih 40 godina života iskazao se kao plodan stvaraoc. Napisao je desetak pripovijedaka, koje vrlo slikovito govore o sudbinama ljudi sa ovih prostora. Godine 1930. izdao je zbirku pjesama pod nazivom „*Pjesme niz dolove*“, koja je prva knjiga štampana i objavljena u Bijelom Polju. Učesnik je NOR-a.

Za naziv ulice predlaže se ime Ilijasa Dobardžića, čija biografija ukazuje na to da se radi o istaknutoj ličnosti od kulturnog značaja za Bijelo Polje, a sve u skladu sa članom 5 Zakona o spomen-obilježjima. Davanjem naziva ulici po ovoj ličnosti simbolično i trajno se čuvaju uspomene i odaje počast značajnom književnom stvaraocu, autoru prve zbirke poezije.

- ***Ulica Ilijasa Dobardžića***, za ulicu koja je paralelna sa ulicom Petra II Petrovića Njegoša (gornji dio Pruške, iza upravne zgrade „Bjelasice“), asfaltirana je ali bez prateće infrastrukture.

1.7. Ulica Ćamila Sijarića

Ćamil Sijarić (1913-1989), akademik i književnik. Rođen u selu Šipovice kod Bijelog Polja. Diplomirao je na Pravnom fakultetu u Beogradu 1940. godine. Jedan je od najvećih književnika sa ovih prostora. Bio je član Bosanskohercegovačke akademije nauka i umjetnosti i član Crnogorske akademije nauka i umjetnosti. Objavio je desetak romana, više zbirki pripovijedaka, objavljivao je putopise i eseje. U svijet književnosti ušao je sa romanom „*Bihorci*“ objavljenim 1955. godine. Radio je kao novinar i dramaturg Narodnog pozorišta u Banjaluci i Radio Sarajevu, sve do odlaska u penziju 1983. godine.

Za naziv ulice predlaže se ime Ćamila Sijarića, čija biografija ukazuje na to da se radi o ličnosti od izuzetnog društvenog i kulturnog značaja za Crnu Goru, a sve u skladu sa članom 5

Zakona o spomen-obilježjima. Davanjem naziva ulici po ovoj ličnosti simbolično i trajno se čuvaju uspomene i odaje počast istaknutom kulturnom stvaraocu Crne Gore.

- ***Ulica Ćamila Sijarića***, za ulicu koja se prostire od autobuske stanice do mosta na rijeci Lješnica (do raskrsnice sa ulicom kneza Miroslava), asfaltirana je ali bez prateće infrastrukture.

1.8. Ulica Nikolj-Pazar

Prvi naziv za današnje Bijelo Polje bio je Nikolj-Pazar. Za cjelokupni razvoj narodnog života u Bijelom Polju i uopšte u srednjem Polimlju, posebno je značajna pojava i razvoj Nikolj-Pazara. Razvoju Nikolj-Pazara prethodila je najvjerojatnije „*Pašijatova carinarnica*“ na Limu koja se pominje 1411. godine. Nikolj-Pazar je poznato trgovačko stjecište na karavanskom putu od Jadrana do Dalekog istoka.

Za naziv ulice Nikolj-Pazar, predlaže se poznato trgovačko mjesto, a sve u skladu sa čl. 4 Zakona o spomen-obilježjima. Davanjem naziva ulici simbolično i trajno se čuva uspomena na mjesto od posebnog značaja za Bijelo Polje.

- ***Ulica Nikolj-Pazar***, za ulicu koja se prostire od drumskog mosta „Nikoljac“ (niz stepenice), obalom rijeke Lim, do pješačkog mosta „Malo Polje-Rakonje“, asfaltirana je ali bez prateće infrastrukture.

1.9. Ulica Vuka Karadžića

Vuk Stefanović Karadžić (1787-1864), filolog, reformator srpskog jezika, sakupljač narodnih pjesama i pisac prvog rječnika srpskog jezika. Vukovim reformama u srpski jezik je uveden fonetski pravopis. Najznačajnija ličnost srpske književnosti prve polovine XIX vijeka. Izdao je dvije zbirke narodnih pjesama „*Mala prostonarodna slaveno-serbska pjesnarica*“, „*Pismenicu serbskoga jezika po govoru prostoga naroda napisanu*“ i prvu gramatiku srpskog jezika na narodni govor.

Za naziv ulice predlaže se ime Vuka Karadžića, čija biografija ukazuje na to da se radi o istakutoj ličnosti od međunarodnog istorijskog i kulturnog značaja, a sve u skladu sa članom 5 Zakona o spomen-obilježjima. Davanjem naziva ulici po ovoj kulturno-istorijskoj ličnosti simbolično i trajno se čuvaju uspomene i odaje počast tvorcu srpskog književnog jezika.

- ***Ulica Vuka Karadžića***, za ulicu koja se prostire od ulice Nedjeljka Merdovića, pored Osnovne škole „Risto Ratković“, do ulice Nikolj-Pazara, sa krakom lijevo (do kuće Rada Kneževića), asfaltirana je ali bez prateće infrastrukture.

1.10. Ulica kralja Nikole

Nikola I Petrović Njegoš – kralj Nikola (1840-1921), vladar. Bio je knjaz Crne Gore u periodu 1860-1910. i kralj u periodu 1910-1918. Za vrijeme vladavine preuredio je državu, uredio vojsku, otvorio sudove i škole, razvijao kulturni život i podsticao privredni i trgovinski polet. Dao je zemlji Ustav 1905. godine. Za njegove vladavine Crna Gora dobija na ugledu.

Za naziv ulice predlaže se ime kralja Nikole jer se radi o ličnosti od izuzetnog istorijskog i sveukupnog značaja za Crnu Goru, a sve u skladu sa članom 5 Zakona o spomen-obilježjima. Davanjem naziva ulici po ovoj istakutoj ličnosti simbolično i trajno se čuvaju uspomene, odaje počast i izražava poštovanje prema vladaru Crne Gore.

- ***Ulica kralja Nikole***, za ulicu koja se prostire od drumskog mosta „Rakonje“, do drumskog mosta „Rasovo“ (obilaznica), asfaltirana je i sa urađenom pratećom infrastrukturom.

1.11. Ulica Ivana Crnojevića

Ivan Crnojević vladao je Zetom od 1465. do 1490. godine, i prvi je veliki predstavnik Crnojevića od polovine XV do prve polovine XVI vijeka. Na početku svoje vladavine u proleće 1465. godine, Ivan-beg predvodi svoju vojsku ujedinjenu sa Grbljanima i Paštrovićima na Kotor.

Za naziv ulice predlaže se ime Ivana Crnojevića, čija biografija ukazuje na to da se radi o ličnosti od izuzetnog državnog i istorijskog značaja za Crnu Goru, a sve u skladu sa članom 5 Zakona o spomen-obilježjima. Davanjem naziva ulici po ovoj ličnosti simbolično i trajno se čuvaju uspomene i odaje počast istaknutom državnom i istorijskom vladaru.

- ***Ulica Ivana Crnojevića***, za ulicu koja se prostire od raskrsnice ulice Nedjeljka Merdovića (pored prodavnice), do ulice kralja Nikole (podnožje Obrova - Rogojeviće), asfaltirana je ali bez prateće infrastrukture.

1.12. Ulica serdara Janka Vukotića

Janko Vukotić (1866-1927), serdar i armijski general u vojskama knjaževine i kraljevine Crne Gore. Od 1905. godine je član Državnog ratnog savjeta. Punu afirmaciju dostigao je u balkanskim ratovima. U Prvom svjetskom ratu bio je načelnik štaba Vrhovne komande Crnogorske vojske i komandant Hercegovačkog odreda i Sandžačke vojske. Veliki uspjeh Janko Vukotić je postigao u nadčovječanskoj borbi kod Mojkovca zaustavivši neprijateljsku ofanzivu i predvodio je vojsku koja je 1912. godine oslobodila Bijelo Polje.

Za naziv ulice predlaže se ime Janka Vukotića, čija biografija ukazuje na to da se radi o ličnosti od izuzetnog istorijskog značaja za Bijelo Polje i Crnu Goru, a sve u skladu sa članom 5 Zakona o spomen-obilježjima. Davanjem naziva ulici po ovoj ličnosti simbolično i trajno se čuvaju uspomene i odaje počast istaknutom ratniku i izražava poštovanje prema oslobodilačkim idejama naroda u Crnoj Gori.

- ***Ulica serdara Janka Vukotića***, za ulicu koja se prostire od ulice Vuka Karadžića, do gradskog groblja (prva ulica pored Božovića), asfaltirana je ali bez prateće infrastrukture.

1.13. Ulica Golootočkih žrtava

Goli Otok je ostrvo koje se nalazi u zapadnom dijelu Republike Hrvatske. Od 1949. godine tu se nalazio zloglasni logor jugoslovenskih političkih zatvorenika. Među logorašima bio je veliki broj narodnih heroja, predratnih komunista i ljudi od ugleda.

Za naziv ulice predlaže se ime Golootočkih žrtava, prepoznatljiva po golootočkim žrtvama a sve u skladu sa članom 4 Zakona o spomen-obilježjima. Davanjem naziva ulici simbolično i trajno se čuvaju uspomene na sve žrtve pomenutog vremena.

- ***Ulica Golootočkih žrtava***, za ulicu koja se prostire od raskrsnice iza drumskog mosta „Nikoljac“, do granice DUP-a Nikoljac (prema naselju Loznice), sa krakom do bivšeg GIP „Radnik“, asfaltirana je i bez prateće infrastrukture.

1.14. Ulica Blaža Šćepanovića

Blažo Šćepanović (1934-1966), književnik. Pjesnik čije su pjesme odisale svježinom jezika, jarkih i upečatljivih slika, posebno iz miljea prirode. Zastupljen je u mnogim antologijama jugoslovenskog pjesništva. Objavio je nekoliko zapaženih zbirki: „Lobanja u travi“, „Zlatna šuma“ i „Ivicom zemlje zmija“. Nastradao je prilikom održavanja „Struških večeri poezije“ na Ohridskom jezeru.

Za naziv ulice predlaže se ime Blaža Šćepanovića čija biografija ukazuje na to da se radi o istaknutoj ličnosti od kulturnog značaja za Crnu Goru, a sve u skladu sa članom 5 Zakona o spomen-obilježjima. Davanjem naziva ulici po ovoj ličnosti simbolično i trajno se čuvaju uspomene i odaje počast značajnom književnom stvaraocu.

- **Ulica Blaža Šćepanovića**, za ulicu koja se prostire od podvožnjaka u naselju Rakonje, kroz naselja Rakonje i Malo Polje, do željezničkog tunela, asfaltirana je ali bez prateće infrastrukture.

1.15. Ulica kneza Vladimira

Jovan Vladimir - knez Vladimir (oko 970-1016) je Dukljanski knez koji je vladao Dukljom od oko 1000 do 1016. godine, naslijeđivši još u dječaćkom uzrastu svog oca Petrislava. Jedan je od najistaknutijih vladara tog vremena. Njegova vladavina odvijala se u toku dugotrajnog rata između Vizantije i Samuilovog carstva.

Za naziv ulice predlaže se ime kneza Vladimira jer se radi o ličnosti od historijskog značaja za Crnu Goru, a sve u skladu sa članom 5 Zakona o spomen-obilježjima. Davanjem naziva ulici po ovoj ličnosti simbolično i trajno se čuvaju uspomene, odaje počast i izražava poštovanje prema vladaru Duklje.

- **Ulica kneza Vladimira**, za ulicu koja se prostire od raskrsnice sa ulicom Blaža Šćepanovića, do pješačkog mosta „Malo Polje-Rakonje“, asfaltirana je ali bez prateće infrastrukture.

1.16. Ulica Huseina Bašića

Husein Bašić (1938-2007), književnik. Pisao je poeziju, pripovijetke, romane. Značajan je sakupljač i priređivač narodnog stvaralaštva. Priredio je Antologije lirskih i epskih pjesama. Napisao više romana: „Tuđe gnijezdo“, „Krivice“ I, II i III, „Kolovrat“, „Crnoturci-san i jazija“, „Kapija bez ključa“, „Kosti i vrane“, „Pusto tursko“, „Bijeli azijati“. Dobitnik je značajnih književnih nagrada: nagrada „Blažo Šćepanović“ za poeziju, nagrada „Isak Samokovlija“ za prozu, nagrada „Svjetlosti“ za roman. Dobitnik je Trinaestojulske nagrade i mnogih drugih nagrada. Bio je istaknuti društveno-politički radnik.

Za naziv ulice predlaže se ime Huseina Bašića, čija biografija ukazuje na to da se radi o istaknutoj ličnosti od društveno-političkog i kulturnog značaja, a u skladu sa članom 5 Zakona o spomen-obilježjima. Davanjem naziva ulici po ovoj ličnosti simbolično i trajno se čuva uspomena i odaje počast istaknutom književnom stvaraocu.

- **Ulica Huseina Bašića**, za ulicu koja se prostire od podvožnjaka u Rakonjama prema rijeci Lim, do kuće Džafića, asfaltirana je ali bez prateće infrastrukture.

1.17. Ulica Milovana Jelića

Milovan Jelić (1914-1942), narodni heroj, revolucionar. Kao student Pravnog fakulteta u Beogradu uključuje se u revolucionarni studentski pokret i postaje veliki propagator komunističkih ideja. U KPJ-u primljen je 1940. godine gdje radi na političkom i revolucionarnom vaspitanju ljudi naročito omladine. Komandant je Prvog udarnog bjelopoljskog bataljona. Za narodnog heroja proglašen je 27. novembra 1953. godine.

Za naziv ulice predlaže se ime Milovana Jelića, čija biografija ukazuje na to da se radi o ličnosti od izuzetnog historijskog značaja za Crnu Goru, a sve u skladu sa članom 5 Zakona o

spomen-obilježjima. Davanjem naziva ulici po ovoj ličnosti simbolično i trajno se čuvaju uspomene i odaje počast jednoj od istaknutih ličnosti u borbi protiv fašizma.

- ***Ulica Milovana Jelića***, za ulicu koja se prostire od magistralnog puta, do ulice Blaža Šćepanovića (pruža se sredinom naselja Rakonje), asfaltirana je ali bez prateće infrastrukture.

1.18. Ulica Novice Cerovića

Novica Cerović (1805-1895), crnogorski vojvoda, senator i ban. Istako se u crnogorsko-turskim ratovima. Bio je dobar poznavalac crnogorskog običajnog prava. Saradnik je Baltazara Bogišića na prikupljanju podataka za Opšti imovinski zakonik.

Za naziv ulice predlaže se ime Novice Cerovića jer se radi o ličnosti od izuzetnog istorijskog značaja za Crnu Goru, a sve u skladu sa članom 5 Zakona o spomen-obilježjima. Davanjem naziva ulici po ovoj ličnosti simbolično i trajno se čuvaju uspomene i odaje počast istaknutoj istorijskog ličnosti i izražava poštovanje prema oslobodilačkim idejama naroda u Crnoj Gori.

- ***Ulica Novice Cerovića***, za ulicu koja se prostire desno od Jadranske ulice, sredinom gornjeg dijela naselja Rakonje (prije motela „Durmitor”, pored kuće Obradovića), asfaltirana je ali bez prateće infrastrukture.

1.19. Ulica Avda Međedovića

Avdo Međedović (1875-1953), narodni pjevač i guslar. Rođen u Bijelom Polju, autor 13 spjevova sa oko 80.000 stihova, od kojih je najpoznatiji „*Ženidba Smilagić Meha*“ štampan 1987. godine. Proučavanjem njegovog djela na Harvardu i drugim elitnim univerzitetima riješeno je homersko pitanje. Gotovo da nema poznatog homerologa koji nije proučavao djela Avda Međedovića.

Za naziv ulice predlaže se ime Avda Međedovića, čija biografija ukazuje na to da se radi o ličnosti od izuzetnog kulturnog značaja za Crnu Goru, a sve u skladu sa članom 5 Zakona o spomen-obilježjima. Davanjem naziva ulici po ovoj ličnosti simbolično i trajno se čuva uspomena na istaknutog narodnog pjevača i guslara.

- ***Ulica Avda Međedovića***, za ulicu koja se prostire od granice DUP-a Nikoljac, do granice DUP-a Loznice (od kuća Kuruglića do kuća Međedovića i Veličkovića), asfaltirana je ali bez prateće infrastrukture.

1.20. Ulica Svetog Petra Cetinjskog

Petar I Petrović Njegoš – Sveti Petar Cetinjski (1748-1830). Mitropolit crnogorski i vladar od 1782 do 1830. godine. Kanonizovan kao Sveti Petar Cetinjski (1834). Školovao se u Rusiji od 1765. godine. Radio je na pomirenju i ujedinjenju plemena u Crnoj Gori. Pisao Poslanice, autor pravnog spisa „*Stega*“.

Za naziv ulice predlaže se ime Svetog Petra Cetinjskog, čija biografija ukazuje na to da se radi o istaknutoj ličnosti od izuzetnog državnog i društvenog značaja za Crnu Goru, a u skladu sa članom 5 Zakona o spomen-obilježjima. Davanjem naziva ulici po ovoj ličnosti simbolično i trajno se čuvaju uspomene i odaje počast istaknutoj ličnosti od državnog i društveno-istorijskog značaja za Crnu Goru.

- ***Ulica Svetog Petra Cetinjskog***, za ulicu koja se prostire od raskrsnice ulica Petra II Petrovića Njegoša i Voja Lješnjaka, pored JKP „Lim“ (bivši „Transservis“), do granice GUP-a, asfaltirana je i sa urađenom pratećom infrastrukturom.

1.21. Ulica Junusa Međedovića

Junus Međedović (1912-1993), kulturni stvaralac. Rođen u Bijelom Polju, Veliku Medresu završio u Skoplju, a apsolvirao Jugoslovensku književnost u Beogradu. U istom gradu završio glumačku školu. Učesnik je NOB-a od 1941. godine. Bio je upravnik pozorišta „Zetski dom“ na Cetinju. Poslanik u Skupštini Narodne republike Crne Gore i član Savjeta Republike Crne Gore od 1978. godine. Objavio je 6 knjiga poezije, bavio se i publicistikom. Direktor Narodnog pozorišta u Titogradu (Podgorica) od 1955. do 1958. godine. Osim u pozorištu igrao je i na filmu.

Za naziv ulice predlaže se ime Junusa Međedovića, čija biografija ukazuje na to da se radi o ličnosti od izuzetnog istorijskog, društvenog i kulturnog značaja za Crnu Goru, a sve u skladu sa članom 5 Zakona o spomen-obilježjima. Davanjem naziva ulici po ovoj istorijskoj ličnosti simbolično i trajno se čuvaju uspomene i odaje počast jednom od najznačajnijih društvenih i kulturnih stvaralaca u istoriji Crne Gore.

- ***Ulica Junusa Međedovića***, za ulicu koja se prostire od raskrsnice sa ulicom Svetog Petra Cetinjskog, nadvožnjakom, sa krakom desno kroz naselje Nedakusi, podvožnjakom do raskrsnice sa ulicom Svetog Petra Cetinjskog (glavna ulica duž naselja Nedakusi, paralelna je sa željezničkom prugom), asfaltirana je ali bez prateće infrastrukture.

1.22. Ulica Rasovske bune

Krajem jula 1901. godine, u vrijeme žetve, kao otpor turskoj vlasti radi povećanja poreza i nameta, seljaci i trgovci Bijelog Polja su se organizovali i digli pobunu. Turska vlast je ugušila pobunu i sprovela planirane mjere. To je bila prva organizovana socijalno-politička pobuna naroda na ovim prostorima u kojoj se istaklo jedinstvo pobunjenika.

Za naziv ulice predlaže se ime Rasovske bune, što ukazuje na to da se radi o značajnom događaju za Bijelo Polje, a sve u skladu sa članom 4 Zakona o spomen-obilježjima. Davanjem naziva ulici trajno se čuvaju uspomene na važan događaj u istoriji Bijelog Polja.

- ***Ulica Rasovske bune***, za ulicu koja se prostire od mjesnog centra u Rasovu, prema rijeci Lim, asfaltirana je ali bez prateće infrastrukture.

1.23. Ulica Vučedolska

Vučji do je zaravan oko 6 km istočno od Bileće, na kojoj se 1876. godine vodila odlučujuća bitka između Turaka i Crnogoraca. Crnogorska vojska koju je predvodio knjaz Nikola naničela je poraz turskoj vojsci sa oko 4.000 poginulih i ranjenih među kojima je bio i Selim-paša.

Za naziv ulice predlaže se ime Vučedolska po odlučujućoj bitki na Vučjem dolu 1876. godine, što ukazuje na to da se radi o značajnom događaju koji predstavlja važan datum u oslobodilačkim težnjama crnogorskog naroda, a u skladu sa članom 4 Zakona o spomen-obilježjima. Davanjem naziva ulici Vučedolska, simbolično i trajno se čuvaju uspomene na važan događaj u istoriji Crne Gore i izražava poštovanje prema oslobodilačkim idejama naroda u Crnoj Gori.

- ***Ulica Vučedolska***, za ulicu koja se prostire od raskrsnice sa ulicom Vladimira Kneževića Volode, prema naselju Babića brijeg, do granice DUP-a Ciglana, asfaltirana je ali bez prateće infrastrukture.

1.24. Ulica Meše Selimovića

Meša Selimović (1910-1982), književnik. Diplomirao je na filološkom fakultetu u Beogradu. Bio je univerzitetski profesor. Autor je više značajnih romana: „*Tišine*“ (1961), „*Derviš i smrt*“ (1966), „*Tvrđava*“, „*Ostrvo*“ i druge. Za roman „*Derviš i smrt*“ dobio je najznačajnije književne nagrade: *Ninovu nagradu*, *Nagradu Ivan Goran Kovačić* i *Njegoševu nagradu*. Učesnik je NOB-a.

Za naziv ulice predlaže se ime Meše Selimovića, čija biografija ukazuje na to da se radi o ličnosti od izuzetnog međunarodnog društvenog i kulturnog značaja, a sve u skladu sa članom 5 Zakona o spomen-obilježjima. Davanjem naziva ulici po ovoj ličnosti simbolično i trajno se čuvaju uspomene i odaje počast jednom od najznačajnijih književnika.

- **Ulica Meše Selimovića**, za ulicu koja se prostire od raskrsnice sa ulicom kneza Miroslava (pored kuće Lameževića), do sportske sale Osnovne škole „Marko Miljanov“, asfaltirana je ali bez prateće infrastrukture.

1.25. Ulica Iva Andrića

Ivo Andrić (1892-1975), književnik i diplomata kraljevine Jugoslavije. Za roman „*Na Drini ćuprija*“ dobitnik je *Nobelove nagrade* za književnost 1961. godine. Objavio je i druga značajna djela: „*Travnička hronika*“, „*Prokleta avlija*“, „*Gospođica*“, „*Omer-paša Latas*“, „*Most na Žepi*“, „*Nemiri*“, „*Ćorkan i švabica*“, „*Mustafa Madžar*“, „*Ljubav u kasabi*“ ... Uporedo sa pisanjem radio je kao diplomata u konzulatima u Bukureštu, Trstu, Gracu, Marseju, Parizu, kao i u poslanstvu u Madridu.

Za naziv ulice predlaže se ime Iva Andrića, čija biografija ukazuje na to da se radi o istakutoj ličnosti od međunarodnog društvenog i kulturnog značaja, a sve u skladu sa članom 5 Zakona o spomen-obilježjima. Davanjem naziva ulici po ovoj kulturno-istorijskoj ličnosti simbolično i trajno se čuvaju uspomene i odaje počast književniku i dobitniku *Nobelove nagrade*.

- **Ulica Iva Andrića**, za ulicu koja se prostire od raskrsnice sa ulicom Meše Selimovića, pored Osnovne škole „Marko Miljanov“, i „izlazi“ na ulicu III Sandžačke brigade, sa desnim krakom pored Dječjeg vrtića prema „Špiru Daciću“, asfaltirana je ali bez prateće infrastrukture.

1.26. Ulica Akovska

Slovensko ime Bijelo Polje, Turci su preveli na svoj jezik i nazvali ga Akovo. Akovo se razvija kao sjedište turske vlasti i sudstva i na kraju kao vojno uporište. Ovaj naziv prvi put se pominje u dokumentima iz 1917. godine.

Za naziv ulice predlaže se ime Akovska, od značaja za tradiciju, po imenu mjesta Akovo. Zadržavanjem toponimskog naziva ulice odužujemo se i onima koji su taj naziv odabrali i ustanovili prije mnogo godina.

- **Ulica Akovska**, za ulicu koja se prostire od raskrsnice sa ulicom III Sandžačke brigade, pored crkve Svetog Petra, presijeca ulicu kneza Miroslava, do ulice Iva Andrića (dvorišta Osnovne škole „Marko Miljanov“), dijelom je paralelna sa ulicom III Sandžačke brigade, asfaltirana je ali bez prateće infrastrukture.

1.27. Ulica Nikole Tesle

Nikola Tesla (1856-1943), pronalazač i naučnik. Jedan od najpoznatijih svjetskih pronalazača i naučnika u oblasti fizike, elektrotehnike i radio tehnike. Autor je više od 700 patenata, a bio je i ključni čovjek za izgradnju prve hidrocentrale na Nijagarinim vodopadima.

Za naziv ulice predlaže se ime Nikole Tesle, čija biografija ukazuje na to da se radi o istaknutoj ličnosti čije djelo ima međunarodni, istorijski i naučni značaj, a sve u skladu sa članom 5 Zakona o spomen-obilježjima. Davanjem naziva ulici po ovoj ličnosti simbolično i trajno se čuvaju uspomene i odaje počast istaknutom međunarodnom naučnom stvaraocu.

- **Ulica Nikole Tesle**, za ulicu koja se prostire od raskrsnice sa ulicom „29. novembra”, pored kuće Nikice Zejaka, i desno do kraja naselja, asfaltirana je ali bez prateće infrastrukture.

1.28. Ulica „29. novembra“

U Jajcu je 29. novembra 1943. godine održano Drugo zasjedanje AVNOJ-a. Stvaranje antifašističkog vijeća narodnog oslobođenja Jugoslavije je jedna od najvećih tekovina narodnooslobodilačke borbe do tog vremena. Položeni su temelji na kojima se gradilo jedno novo, pravednije uređenje Jugoslavije. Stvorena je prva demokratska narodna vladavina.

Za naziv ulice predlaže se „29. novembar“, datum od izuzetnog međunarodnog i istorijskog značaja, kada su postavljeni temelji federalnog uređenja Jugoslavije, čime se Crna Gora afirmisala kao posebna federalna jedinica. Davanjem naziva ulici simbolično i trajno se čuva uspomena na ovaj važan istorijski događaj.

- **Ulica „29. novembra“**, za ulicu koja se prostire od mosta na rijeci Lješnici (kroz naselje Lješnica), do kuće Braunovića, asfaltirana je ali bez prateće infrastrukture.

1.29. Ulica Miodraga Bulatovića

Miodrag Bulatović, rođen u Okladima - Bijelo Polje, 20. februara 1930. godine. Bio je jedan od najpoznatijih pisaca moderne srpske književnosti. Radio je kao novinar. Prvu zbirku pripovijedaka „*Đavoli dolaze*“ objavio je 1955. godine, potom objavljuje zbirku priča „*Vuk i zvono*“ (1958), pa romane „*Crveni petao leti prema nebu*“ (1959), „*Rat je bio bolji*“ (1968), dramu „*Godo je došao*“ (1969), „*Ljudi sa četiri prsta*“ (1975), za koju je dobio *Ninovu nagradu*, zatim „*Peti prst*“ (1977) i „*Gullo Gullo*“ (1983). Umro je u Igalu 15. marta 1991. godine, a sahranjen u Beogradu, u Aleji zaslužnih građana.

Za naziv ulice predlaže se ime Miodraga Bulatovića, čija biografija ukazuje na to da se radi o istaknutoj ličnosti od kulturnog značaja, a sve u skladu sa članom 5 Zakona o spomen-obilježjima. Davanjem naziva ulici po ovoj kulturnoj ličnosti simbolično i trajno se čuvaju uspomene i odaje počast značajnom književnom stvaraocu.

- **Ulica Miodraga Bulatovića**, za ulicu koja se prostire od raskrsnice sa ulicom „29 novembra“ (kuće Braunovića) do kisele vode u Lješnici (granica GUP-a), asfaltirana je ali bez prateće infrastrukture.

2. Vrsta spomen-obilježja su spomen-objekti - ulice, kao javni objekti u skladu sa Zakonom.

3. Za podizanje spomen-obilježja davanjem naziva ulicama, imena Rasima Hadrovića, Huseina Bašića i Junusa Međedovića, u skladu sa Zakonom, pribavljena je prethodna saglasnost Vlade Crne Gore br. 08-1402/3 od 20. juna 2013.godine.

4. Sredstva za obilježavanje spomen-objekata iz tačke 2 ovog Programa obezbjeđuje Opština Bijelo Polje.

5. Nosilac aktivnosti utvrđenih u ovom poglavlju Programa je Opština Bijelo Polje, a rok za davanje naziva ulicama je decembar 2013. godine.

6. U realizaciji ovog poglavlja Programa, u skladu sa Zakonom, od strane nadležnog organa, donijeće se posebna odluka.

II

Davanje statusa spomen-obilježjima koji su podignuti prije stupanja na snagu Zakona o spomen-obilježjima

1. Davanje statusa spomen-obilježja kući Rista Ratkovića sa spomen-pločom

1. Kuća u kojoj je odrastao tvorac prvog modernog romana u Crnoj Gori i jedan od najboljih crnogorskih pjesnika Risto Ratković. Sagrađena 1906. godine, a rekonstruisana 2005. godine. Pripada najljepšem tipu orijentalne arhitekture sa očuvanim dvorišnim zidom, kapijom i pratećim objektima. Sačuvana je autentična arhitektura i prilagođena je organizovanju različitih kulturnih manifestacija. Sjedište je JU „Ratkovićeve večeri poezije“ i u njoj se organizuje istoimena književna manifestacija od državnog značaja. Na zgradi je spomen ploča posvećena Ristu Ratkoviću na kojoj su ispisani njegovi stihovi.

2. Zahtjev za davanje statusa spomen-obilježja podnijela je Opština Bijelo Polje.

3. Vrsta spomen-obilježja je spomen-objekat - SPOMEN-KUĆA sa SPOMEN-PLOČOM.

4. Sredstva za rekonstrukciju Spomen-kuće sa spomen-pločom, obezbijedila je Opština Bijelo Polje, kao podnosilac inicijative.

5. Za rekonstrukciju Spomen-kuće sa spomen-pločom, nadležan organ lokalne uprave Opštine Bijelo Polje za uređenje prostora izdao je građevinsku dozvolu u skladu sa Zakonom.

6. Ocjenu i odabir umjetničkog rješenja Spomen-kuće sa spomen-pločom izvršila je stručna komisija koju je obrazovao predsjednik Opštine Bijelo Polje.

7. Nosilac aktivnosti na realizaciji spomen-obilježja bila je Opština Bijelo Polje u saradnji sa organom lokalne uprave Opštine Bijelo Polje nadležnim za uređenje prostora.

2. Davanje statusa spomen-obilježja spomeniku nastradalim putnicima u željezničkoj nesreći na Bioču

1. U željezničkoj nesreći putničkog voza na pruzi Bijelo Polje-Bar, u mjestu Bioče, koja se dogodila 23.01.2006. godine, poginulo je 47 putnika od kojih najveći broj iz Bijelog Polja. U znak sjećanja na poginule 22.01.2008. godine podignuto je spomen-obilježje koje će čuvati uspomenu na iste i odavati počast masovnom stradanju ljudi.

2. Zahtjev za podizanje spomen-obilježja podnijeli su građani Opštine Bijelo Polje.

3. Vrsta spomen-obilježja koje je podignuto nastradalim putnicima na Bioču je spomen-objekat - SPOMENIK.

4. Sredstva za podizanje spomenika obezbijedila je Opština Bijelo Polje.

5. Ocjenu i odabir umjetničkog rješenja spomenika izvršila je stručna komisija koju je obrazovao predsjednik Opštine Bijelo Polje.

3. Davanje statusa spomen-obilježja bisti Rista Ratkovića

1. Risto Ratković (1903-1954), crnogorski književnik. Pisao je pjesme, pripovijetke, romane, drame, eseje, članke, prikaze, putopisnu i memoarsko-refleksnu prozu. Zastupljen je u antologijama poezije i proze. Osnovnu školu je završio u Bijelom Polju, gimnaziju u Novom Pazaru. Studije filozofskog fakulteta završava 1936. godine u Beogradu. Prvu pjesničku zbirku objavljuje 1927. godine „*Mrtve rukavice*“, iste godine i poemu „*Levitian*“, tragediju „*Zoraj*“ objavljuje 1929. godine. Nagradu Srpskog književnog glasnika za najbolju pripovijetku „*Zlatan osmjeh nad Sandžakom*“ dobija 1932. godine i objavljuje roman „*Nevidbog*“, koji se smatra prvim modernim romanom u Crnoj Gori. Zbirku „*Dodiri*“ objavio je 1952. godine. Poslije njegove smrti objavljena je zbirka „*Sa Orijenta*“, kao i izbor iz njegove poezije, proze i kritike pod naslovom „*Ponoć mene*“. Od 1971. godine u Bijelom Polju, u znak sjećanja, održava se književna manifestacija „*Ratkovićeve večeri poezije*“.

2. Zahtjev za podizanje spomen-obilježja podnijela je Opština Bijelo Polje.

3. Vrsta spomen-obilježja koje je podignuto istaknutom crnogorskom književniku Ristu Ratkoviću je spomen-objekat - SPOMEN-BISTA, koja se nalazi u parku pjesnika u Bijelom Polju

4. Sredstva za podizanje spomen-biste obezbijedila je Opština Bijelo Polje, kao podnosilac inicijative.

5. Ocjenu i odabir umjetničkog rješenja spomen-biste izvršila je stručna komisija koju je obrazovao predsjednik Opštine Bijelo Polje.

4. Davanje statusa spomen-obilježja bisti Miodraga Bulatovića

1. Miodrag Bulatović rođen u Okladima - Bijelo Polje, 20. februara 1930. godine. Umro u Igalu 15. marta 1991. godine, a sahranjen u Beogradu u Aleji zaslužnih građana. Bio je jedan od najpoznatijih pisaca moderne srpske književnosti. Radio je kao novinar, a 1955. godine objavio je prvu zbirku pripovijedaka „*Davoli dolaze*“. Potom objavljuje zbirku priča „*Vuk i zvono*“ (1958), roman „*Crveni petao leti prema nebu*“ (1959), „*Rat je bio bolji*“ (1968), dramu „*Godo je došao*“ (1960), „*Ljudi sa četiri prsta*“ (1975), za koju je dobio *Ninovu nagradu*, zatim „*Peti prst*“ (1977), i „*Gullo Gullo*“ (1983).

2. Zahtjev za podizanje spomen-obilježja podnijela je Opština Bijelo Polje.

3. Vrsta spomen-obilježja koje je podignuto istaknutom književniku Miodragu Bulatoviću je spomen-objekat - SPOMEN-BISTA, koja se nalazi u parku pjesnika u Bijelom Polju.

4. Sredstva za podizanje spomen-biste obezbijedila je Opština Bijelo Polje, kao podnosilac inicijative.

5. Ocjenu i odabir umjetničkog rješenja spomen-biste izvršila je stručna komisija koju je obrazovao predsjednik Opštine Bijelo Polje.

5. Davanje statusa spomen-obilježja bisti Ćamila Sijarića

1. Ćamil Sijarić (1913-1989), književnik rođen u selu Šipovice kod Bijelog Polja. Diplomirao na Pravnom fakultetu u Beogradu 1940. godine. Jedan je od najvećih književnika sa ovih prostora. Bio je član Bosansko-hercegovačke akademije nauka i umjetnosti i član Crnogorske akademije nauka i umjetnosti. Objavio je desetak romana, više zbirki pripovijedaka, objavljivao je putopise i eseje. U svijet književnosti ušao je sa romanom „*Bihorci*“ objavljenim 1955. godine. Radio je kao novinar i dramaturg Narodnog pozorišta u Banjaluci i Radio Sarajevu, sve do odlaska u penziju 1983. godine.

2. Zahtjev za podizanje spomen-obilježja podnijela je Opština Bijelo Polje.

3. Vrsta spomen-obilježja koje je podignuto istaknutom književniku Ćamilu Sijariću, je spomen-objekat – SPOMEN-BISTA, koja se nalazi u parku pjesnika u Bijelom Polju.

4. Sredstva za podizanje spomen-biste obezbijedila je Opština Bijelo Polje, kao podnosilac inicijative.

5. Ocjenu i odabir umjetničkog rješenja spomen-biste izvršila je stručna komisija koju je obrazovao predsjednik Opštine Bijelo Polje.

6. Davanje statusa spomen-obilježja spomen-ploča I i II poginulim profesorima i učenicima Gimnazije tokom NOR-a

1. Pored tri profesora i 103 učenika koji su poginuli u NOR-u čija su imena ispisana na spomen-ploči I postavljenoj na staroj zgradi Gimnazije na novoj spomen-ploči II su ispisana imena njih još 22.

2. Zahtjev za podizanje spomen-obilježja podnijela je Opštinska organizacija SUBNOR-a Bijelo Polje.

3. Vrsta spomen-obilježja koje je podignuto profesorima i učenicima Gimnazije poginulim u NOB-u je spomen-objekat – SPOMEN-PLOČA I i II.

4. Sredstva za podizanje spomen-ploča obezbijedila je Opštinska organizacija SUBNOR-a, kao podnosilac inicijative.

5. Ocjenu i odabir umjetničkog rješenja spomen-ploča izvršila je stručna komisija koju je obrazovao predsjednik Opštine Bijelo Polje.

7. Davanje statusa spomen-obilježja spomen-ploče fudbalerima FK „Jedinstvo“ poginulim u NOR-u 1941-1945. Godine

1. U NOR-u su poginula 42 fudbalera FK „Jedinstvo“ iz Bijelog Polja

2. Zahtjev za podizanje spomen-obilježja podnijela je Opštinska organizacija SUBNOR-a Bijelo Polje.

3. Vrsta spomen-obilježja koje je podignuto poginulim fudbalerima FK „Jedinstvo“ je spomen-objekat- SPOMEN-PLOČA, koja se nalazi na objektu gradskog stadiona.

4. Sredstva za podizanje spomen-ploče obezbijedila je Opštinska organizacija SUBNOR-a, kao podnosilac inicijative.

5. Ocjenu i odabir umjetničkog rješenja spomen-ploče izvršila je stručna komisija koju je obrazovao predsjednik Opštine Bijelo Polje.

8. Davanje statusa spomen-obilježja biblioteci „Miodrag Bulatović“

1. Miodrag Bulatović, rođen u Okladima - Bijelo Polje, 20. februara 1930. godine. Bio je jedan od najpoznatijih pisaca moderne srpske književnosti. Radio je kao novinar. Prvu zbirku pripovijedaka „*Đavoli dolaze*“ objavio je 1955. godine, potom objavljuje zbirku priča „*Vuk i zvono*“ (1958), pa romane „*Crveni petao leti prema nebu*“ (1959), „*Rat je bio bolji*“ (1968), dramu „*Godo je došao*“ (1969), „*Ljudi sa četiri prsta*“ (1975), za koju je dobio *Ninovu nagradu*, zatim „*Peti prst*“ (1977) i „*Gullo Gullo*“ (1983). Umro je u Igalu 15. marta 1991. godine, a sahranjen u Beogradu, u Aleji zaslužnih građana.

2. Zahtjev za podizanje spomen-obilježja podnijela je Opština Bijelo Polje.

3. Vrsta spomen-obilježja koje je podignuto književniku Miodragu Bulatoviću je spomen-objekat - SPOMEN-BIBLIOTEKA, koja se nalazi u Osnovnoj školi Banje Selo - Bijelo Polje.
4. Sredstva za podizanje spomen-biblioteke obezbijedila je Opština Bijelo Polje.

9. Davanje statusa spomen-obilježja biblioteci „Ćamil Sijarić“

1. Ćamil Sijarić (1913-1989), akademik i književnik, rođen u selu Šipovice kod Bijelog Polja. Diplomirao je na Pravnom fakultetu u Beogradu 1940. godine. Jedan je od najvećih književnika sa ovih prostora. Bio je član Bosansko-hercegovačke akademije nauka i umjetnosti i član Crnogorske akademije nauka i umjetnosti. Objavio je desetak romana, više zbirki pripovijedaka, objavljivao je putopise i eseje. U svijet književnosti ušao je sa romanom „*Bihorci*“ objavljenim 1955. godine. Radio kao novinar i dramaturg Narodnog pozorišta u Banjaluci i Radio Sarajevu sve do odlaska u penziju 1983. godine.

2. Zahtjev za podizanje spomen-obilježja podnijela je Opština Bijelo Polje.

3. Vrsta spomen-obilježja koje je podignuto književniku Ćamilu Sijariću je spomen-objekat – SPOMEN-BIBLIOTEKA, koja se nalazi u dijelu Osnovne škole „Šukrija Međedović“ u Godijevu od 03.09.2002. godine.

4. Sredstva za podizanje spomen-biblioteke obezbijedila je Opština Bijelo Polje.

10. Davanje statusa spomen-obilježja spomen-česmi Ćamilu Sijariću

1. Ćamil Sijarić (1913-1989), akademik i književnik, rođen u selu Šipovice kod Bijelog Polja. Diplomirao je na Pravnom fakultetu u Beogradu 1940. godine. Jedan je od najvećih književnika sa ovih prostora. Bio je član Bosansko-hercegovačke akademije nauka i umjetnosti i član Crnogorske akademije nauka i umjetnosti. Objavio je desetak romana, više zbirki pripovijedaka, objavljivao je putopise i eseje. U svijet književnosti ušao je sa romanom „*Bihorci*“ objavljenim 1955. godine. Radio je kao novinar i dramaturg Narodnog pozorišta u Banjaluci i Radio Sarajevu sve do odlaska u penziju 1983. godine.

2. Zahtjev za podizanje spomen-obilježja podnijela je Opština Bijelo Polje.

3. Vrsta spomen-obilježja koje je podignuto književniku Ćamilu Sijariću je spomen-objekat - SPOMEN-ČESMA, koja se nalazi u njegovom rodnom mjestu Šipovice - Bijelo Polje od 04.09.1990. godine.

4. Sredstva za podizanje spomen-česme obezbijedila je Opština Bijelo Polje, kao podnosilac inicijative.

5. Ocjenu i odabir umjetničkog rješenja spomen-česme izvršila je stručna komisija koju je obrazovao predsjednik Opštine Bijelo Polje.

11. Davanje statusa spomen-obilježja objektu „Petokraka“

1. Simbol prošlih slavni vremena pod kojim je vođena borba i izvojevana pobjeda nad fašističkim okupatorom. Pod tim simbolom više hiljada boraca dalo je svoj život za slobodu.

2. Zahtjev za podizanje spomen-obilježja podnijela je Opštinska organizacija SUBNOR-a Bijelo Polje.

3. Vrsta spomen-obilježja koje je podignuto u slavu prošlih vremena je spomen-obilježje - objekat „Petokraka“, koja se nalazi u mjestu Ćukovac - Bijelo Polje.

4. Sredstva za podizanje spomen-obilježja objekta „Petokraka“ obezbijedila je Opštinska organizacija SUBNOR-a Bijelo Polje, kao podnosilac inicijative.

III

Izmještanje spomen-obilježja

1. Izmještanje spomen-biste Lenke Jurišević

1. Lenka Jurišević (1920-1944), član Sreskog komiteta KPJ-u i vjećnik ZAVNOS-a, borac Prvog udarnog bjelopoljskog bataljona bjelopoljskog NOP-a i bolničarka. Poginula u Mojkovcu u ljeto 1944. godine.

(Spomen-bistu posvećenu istaknutom borcu Lenki Jurišević, koja se nalazila u krugu fabrike obuće „Lenka“, zbog promjene namjene prostora u skladu sa prostornim / urbanističkim planom, potrebno je izmjestiti na odgovarajuću lokaciju).

2. Zahtjev za izmještanje spomen-obilježja podnijelo je preduzeće DOO „Mikro“ iz Bijelog Polja.

3. Vrsta spomen-obilježja koje je podignuto u spomen na borca Lenku Jurišević je spomen-objekat - SPOMEN-BISTA, koja se sada čuva u zgradi Zavičajnog muzeja, potrebno je izmjestiti na odgovarajuću lokaciju.

4. Sredstva za izmještanje spomen-biste obezbijediće Opština Bijelo Polje.

Lokacija na kojoj će se izvršiti izmještanje spomen-biste je krug (dvorište) Zavičajnog muzeja.

5. Za izmještanje spomen-biste posvećene Lenki Jurišević, nadležan organ lokalne uprave Opštine Bijelo Polje, za poslove uređenja prostora izdaje rješenje o lokaciji i dozvolu za postavljanje, u skladu sa Zakonom.

6. Nosilac aktivnosti na realizaciji izmještanja je Opština Bijelo Polje u saradnji sa organom lokalne uprave Opštine Bijelo Polje nadležnim za poslove uređenja prostora.

7. Rok za izmještanje spomen-biste je decembar 2013. godine

8. U realizaciji izmještanja spomen-obilježja, u skladu sa Zakonom, donijeće se posebna odluka.

2. Izmještanje spomen-biste Špira Dacića

1. Špiro Dacić (1908-1942), učesnik NOR-a od 1941. godine, politički komesar čete Bjelopoljskog odreda. Teško ranjen kod Mrkonjić grada i od posledica ranjavanja preminuo u Bosanskom Petrovcu 1942. godine.

(Spomen-bistu posvećenu istaknutom revolucionaru Špiru Daciću, koja se nalazila u krugu preduzeća „Špiro Dacić“, zbog promjene namjene prostora u skladu sa prostornim / urbanističkim planom, potrebno je izmjestiti na odgovarajuću lokaciju.)

2. Zahtjev za izmještanje spomen-obilježja podnio je ZOIL „Lovćen“.

3. Vrsta spomen-obilježja koje je podignuto u spomen revolucionara Špira Dacića je spomen-objekat – SPOMEN-BISTA, koja se sada čuva u zgradi Zavičajnog muzeja, potrebno je izmjestiti na odgovarajuću lokaciju.

4. Sredstva za izmještanje spomen-biste obezbijediće Opština Bijelo Polje.

Lokacija na kojoj će se izvršiti izmještanje spomen-biste je krug (dvorište) Zavičajnog muzeja.

5. Za izmještanje spomen-biste posvećene revolucionaru Špiru Daciću, nadležan organ lokalne uprave Opštine Bijelo Polje za poslove uređenja prostora izdaje rješenje o lokaciji i dozvolu za postavljanje, u skladu sa Zakonom.

6. Nositelj aktivnosti na realizaciji izmještanja je Opština Bijelo Polje u saradnji sa organom lokalne uprave Opštine Bijelo Polje nadležnim za poslove uređenja prostora.

7. Rok za izmještanje spomen-biste je decembar 2013. godine.

8. U realizaciji izmještanja spomen-obilježja, u skladu sa Zakonom, donijeće se posebna odluka.

3. Izmještanje spomen-ploče Voju Lješnjaku i Muhu Dizdareviću

1. Vojo Lješnjak (1918-1942) i Muho Dizdarević (1919-1942) sjedinjeni radničkim idejama i idejom ljudske pravde i dostojanstva, našli su se tokom NOR-a 1942. godine u redovima Prvog udarnog bataljona, koji je zaustavljao prodiranje neprijateljskih snaga na Orlovači, ispod planine Lise. U toj borbi je ranjen Vojo, a Muho je pritrčao da ga iznese sa položaja. U tom trenutku su ih pokosili neprijateljski rafali.

(Spomen-ploču posvećenu istaknutim rodoljubima Voju Lješnjaku i Muhu Dizdareviću, koja je bila postavljena u holu Radničkog doma, zbog promjene namjene objekta u kojem je bila postavljena, potrebno je izmjestiti na odgovarajuću lokaciju).

2. Zahtjev za izmještanje spomen-ploče podnijela je Opštinska organizacija SUBNOR-a Bijelo Polje.

3. Vrsta spomen-obilježja koje je podignuto u spomen na rodoljube Voja Lješnjaka i Muha Dizdarevića je spomen-objekat - SPOMEN-PLOČA, koja se sada čuva kod Opštinske organizacije SUBNOR-a Bijelo Polje, a za čije izmještanje će Opština Bijelo Polje naći odgovarajuću lokaciju.

4. Sredstva za izmještanje spomen-ploče obezbijediće Opština Bijelo Polje.

Lokacija na kojoj će se izvršiti izmještanje spomen-ploče je zgrada Opštine, gdje već postoji spomen-ploča posvećena oslobođenju Bijelog Polja.

5. Za izmještanje spomen-ploče posvećene istaknutim rodoljubima Voju Lješnjaku i Muhu Dizdareviću nadležan organ lokalne uprave Opštine Bijelo Polje za poslove uređenja prostora izdaje rješenje o lokaciji i dozvolu za postavljanje, u skladu sa Zakonom.

6. Nositelj aktivnosti na realizaciji izmještanja je Opština Bijelo Polje u saradnji sa organom lokalne uprave Opštine Bijelo Polje nadležnim za poslove uređenja prostora.

7. Rok za izmještanje spomen-ploče je decembar 2013. godine.

8. U realizaciji izmještanja spomen-obilježja, u skladu sa Zakonom, donijeće se posebna odluka.

IV

Podizanje spomen-obilježja

1. Podizanje spomen-obilježja žrtvama otmice iz voza

1. Iz voza koji je saobraćao iz Beograda prema Baru, u mjestu Štrpci, 27.02.1993. godine, je od organizovane grupe otmičara oteto 18 Bošnjaka i jedan Hrvat, koji su kasnije ubijeni. Njih pet je sa područja bjelopoljske opštine. Stradali su kao žrtve politike ratovanja i ratne euforije. Tijela ubijenih nijesu nađena da bi se sahranila na uobičajen način, zato bi spomen-obilježjem bila odata počast civilnim žrtvama rata, a istovremeno ono bi bilo svojevrsna opomena i trajna osuda zločina nad nedužnim ljudima.

2. Zahtjev za podizanje spomen-obilježja podnijeli su predstavnici porodica otetih i poginulih.
3. Vrsta spomen-obilježja koje će se podići je spomen-objekat - SPOMENIK.
4. Sredstva za podizanje spomenika obezbijediće Opština Bijelo Polje.
5. Za izradu spomenika nadležan organ lokalne uprave Opštine Bijelo Polje za uređenje prostora izdaje rješenje o lokaciji i dozvolu za podizanje/izgradnju, u skladu sa Zakonom.
6. Ocjenu i odabir umjetničkog rješenja spomenika izvršiće stručna komisija koju obrazuje predsjednik Opštine Bijelo Polje.
7. Nositelj aktivnosti na realizaciji podizanja/izgradnje spomen-obilježja je Opština Bijelo Polje u saradnji sa organom lokalne uprave Opštine Bijelo Polje nadležnim za uređenje prostora.
8. Rok za podizanje/izgradnju spomenika je decembar 2013. godine.
9. U realizaciji ovog spomen-obilježja, u skladu sa Zakonom, donijeće se posebna odluka.

2. Podizanje spomen-obilježja Avdu Međedoviću

1. Avdo Međedović (1875-1953), rođen u Bijelom Polju, narodni pjevač i guslar,. Autor 13 spjevova sa oko 80.000 stihova, od kojih je najpoznatiji „*Ženidba Smailagić Meha*“, štampan 1987. godine. Proučavanjem njegovog djela na Harvardu i drugim elitnim univerzitetima riješeno je homersko pitanje. Gotovo da nema poznatog homerologa koji nije proučavao djela Avda Međedovića.
2. Zahtjev za podizanje spomen-obilježja podnijela je Opština Bijelo Polje, NVO „Behar“ iz Podgorice i NVO „Avdo Međedović“ iz Bijelog Polja.
3. Vrsta spomen-obilježja koje će se podići Avdu Međedoviću je spomen-objekat - SPOMEN-BISTA.
4. Sredstva za podizanje spomen-biste obezbjeđuje Opština Bijelo Polje.
5. Za izradu spomen-biste Avdu Međedoviću, nadležan organ lokalne uprave Opštine Bijelo Polje za uređenje prostora izdaje rješenje o lokaciji i dozvolu za postavljanje, u skladu sa Zakonom.
6. Ocjenu i odabir umjetničkog rješenja spomen-biste izvršiće stručna komisija koju obrazuje predsjednik Opštine Bijelo Polje.
7. Nositelj aktivnosti na realizaciji podizanja spomen-obilježja je Opština Bijelo Polje u saradnji sa organom lokalne uprave Opštine Bijelo Polje nadležnim za uređenje prostora.
8. Rok za izgradnju spomen-biste je decembar 2014. godine.
9. U realizaciji ovog spomen-obilježja, u skladu sa Zakonom, donijeće se posebna odluka.

3. Podizanje spomen-obilježja Dragomiru Brajkoviću

1. Dragomir Brajković (1947-2009) pjesnik, novinar i književnik rođen je u selu Pisana Jela kod Bijelog Polja. Diplomirao je na filološkom fakultetu u Beogradu. Poeziju, prozu, eseističke i kritičke tekstove pisao je od 1966. godine. Objavio je knjige pjesama: „*Veliko putovanje*“ (1970), „*Proleće u Teheranu*“ (1972), „*Krvava svadba u Brzavi*“ (1976), „*Povratak u Crnu Goru*“ (1981), „*Ledene Gore*“, „*Južna Mora*“ (1983), „*Kroz podvige u čitanke*“ (1983), „*Put u reči*“ (1987), „*Vatra u rukama*“ (1992), „*Slovo o postanju*“ (1994), „*Discorco sulla genesi*“ (1996). Objavio je knjigu pjesama za djecu „*Dva djetinjstva*“, knjigu putopisa „*Mnogolika Kina*“ (1983), knjigu oglada o djelu Vuka Karadžića „*Oko stožera*“ (1989-1991) i monografiju Desanka Maksimović - „*Slovo o ljubavi*“ (1995). Priredio je i dvije antologije savremene poezije za djecu: „*Sve što raste*“ (1984), i „*Važna pitanja*“ (1988). Prevođen je na mnoge svetske jezike. Dobitnik

je književnih nagrada: *Milan Rakić, Dušan Kostić, Isidora Sekulić, Laza Kostić, Risto Ratković, Grad pisaca Herceg Novi, Sveti Sava, Vitomir Vito Nikolić i Branko Ćopić*. Dobitnik je najvećeg državnog priznanja u Crnoj Gori - *Trinaestojulske nagrade* kao i *Oktobarske nagrade Grada Beograda* za 1991. godinu. Sahranjen je u Aleji zaslužnih građana na Novom groblju u Beogradu.

2. Zahtjev za podizanje spomen-obilježja podnijela je Opština Bijelo Polje.
3. Vrsta spomen-obilježja koje će se podići književniku Dragomiru Brajkoviću je spomen-objekat - SPOMEN-BISTA.
4. Sredstva za podizanje spomen-biste obezbjeđuje Opština Bijelo Polje.
5. Za izradu spomen-biste Dragomiru Brajkoviću, nadležan organ lokalne uprave Opštine Bijelo Polje za uređenje prostora izdaje rješenje o lokaciji i dozvolu za postavljanje, u skladu sa Zakonom.
6. Ocjenu i odabir umjetničkog rješenja spomen-biste izvršiće stručna komisija koju obrazuje predsjednik Opštine Bijelo Polje.
7. Nositelj aktivnosti na realizaciji podizanja spomen-obilježja je Opština Bijelo Polje u saradnji sa organom lokalne uprave nadležnim za uređenje prostora.
8. Rok za izgradnju spomen-biste je decembar 2014. godine.
9. U realizaciji ovog spomen-obilježja, u skladu sa Zakonom, donijeće se posebna odluka.

4. Podizanje spomen-obilježja stradalim od bombardovanja Bijelog Polja 19. novembra 1944. godine

1. Sredinom novembra 1944. godine (19. XI 1944.g.) bombardovano je tada oslobođeno Bijelo Polje. Tom prilikom centar varoši je dosta srušen i smrtno je stradalo oko 165 (broj stradalih nije konačan jer se još radi na prikupljanju podataka) stanovnika grada i okoline, a veliki broj je ranjeno. Podizanje spomen-obilježja ima za cilj trajno obilježavanje uspomene i odavanje počasti žrtvama rata, od kojih je 52 djece mlađe od 18 godina.

2. Zahtjev za podizanje spomen-obilježja podnio je Miloš Vojinović u ime građana.
3. Vrsta spomen-obilježja koje će se podići poginulim od bombardovanja Bijelog Polja 19. novembra 1944. godine je spomen-objekat – SPOMEN-PLOČA.
4. Sredstva za podizanje spomen-ploče obezbjeđuje Opština Bijelo Polje.
5. Za izradu spomen-ploče stradalim od bombardovanja Bijelog Polja 19. novembra 1944. godine nadležan organ lokalne uprave Opštine Bijelo Polje, za uređenje prostora izdaje rješenje o lokaciji i dozvolu za postavljanje, u skladu sa Zakonom.
6. Ocjenu i odabir umjetničkog rješenja spomen-ploče izvršiće stručna komisija koju obrazuje predsjednik Opštine Bijelo Polje.
7. Nositelj aktivnosti na realizaciji podizanja spomen-obilježja je Opština Bijelo Polje u saradnji sa organom lokalne uprave Opštine Bijelo Polje nadležnim za uređenje prostora.
8. Rok za izgradnju spomen-ploče je decembar 2014. godine.
9. U realizaciji ovog spomen-obilježja, u skladu sa Zakonom, donijeće se posebna odluka

1. Vrste spomen-obilježja su spomen-objekti: spomenik, spomen-bista i spomen-ploča, kao javni objekti u skladu sa Zakonom.

2. Za podizanje spomen-obilježja - spomen-biste Dragomiru Brajkoviću, u skladu sa Zakonom, pribavljena je prethodna saglasnost Vlade Crne Gore br.08-1402/3 od 20.06.2013.god.

3. Sredstva za podizanje spomen-biste iz tačke 2 obezbjeđuje Opština Bijelo Polje.

4. Nositelj aktivnosti za podizanje spomen-obilježja iz Programa je Opština Bijelo Polje.

5. U realizaciji ovog poglavlja Programa, u skladu sa Zakonom, od strane nadležnog organa, donijeće se posebna odluka.

V

Završna odredba

Ovaj program stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore – Opštinski propisi“.

Broj: 02-2812

Bijelo Polje, 08.09 i 24.10.2013. godine

SKUPŠTINA OPŠTINE BIJELO POLJE

**Predsjednik,
Džemal Ljušković**